

ikke mener, at, naar man skal fastsætte Lønningerne for en vis Klasse Embedsmænd, man da først skal spørge dem selv om, hvorledes de ønske at faae Sagen ordnet. Der har jo været den Tid, da man ikke let kunde tænke sig nogen anden Lønningsmaade eller nogen anden Reform end netop en saadan, hvorefter Præsterne kom paa fast Løn, og Tienden kom ind i Statskassen. Man kan i saa Henseende gaa temmelig langt tilbage, i det Mindste saa langt som til det Rotwittske Ministerium, da der fremkom en ganske foreløbig Plan til en Omordning af disse Forhold, og deri var der optaget som Moment, at Tienden skulde gaa ind i Statskassen, og at Præsterne skulde lønnes med Penge. Lønningsmaaden var iøvrigt en anden end den, som senere kom frem, og mindre heldig, vil jeg tilføje, idet man ikke vilde opheve den store Forskjel, som der nu er mellem de større og mindre Kalb; men dette har nu mindre at betyde. Jeg maa dernæst henvise til den første Samling, i hvilken jeg havde den Ære at sidde her i Thinget, nemlig Samlingen 1866—67, i hvilken der fremkom en overmaade vel skreven Betænkning fra det paagældende Udvalg, skreven af afdøde Borgmester Larsen og underskrevet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix) og den nuværende ærede Justitsminister (Klein). Der var i denne Betænkning ikke Tale om Andet, end at Præsterne skulde lønnes som alle andre Embedsmænd. Jeg tør ikke sige det for bestemt, men jeg anser det for sandsynligt, at Tanken om en helt anden Lønningsmaade, en Lønningsmaade, hvorefter Tienden tildeels blev ved Embedet, først er fremkommen i Kirkekommissionen, men efter den Tid er den ogsaa kommen stærkere og stærkere frem (Ordføreren: Ja, det var Ulfsten!). Ja, den ærede Ordfører holder ikke af Kirkekommissionen, det kjender jeg fra tidligere Tid, jeg skal imidlertid for at frelse min Stilling til den ærede Ordfører, sige, at jeg i sin Tid stemte imod, at den blev nedsat. — Der er den store Fordel ved den faste Pengeløn, at man jo saa veed, hvad man har, idet man i Statskassen har en overordentlig sikker Debitor, der udbetaler Pengelønnen prompte og præcis, saa at man i Forveien kan gjøre en Beregning over, hvorledes man vil anvende sine Penge. Det har bidraget mægtigt til at stille Hædsbetjentene paa en heldig Maade ligeoverfor Befolkningen, at de nu i overveieende Grad faae fast Pengeløn, og jeg kan ikke Andet end tro, at det Forhold, som jeg ønsker, at Præsterne skulle komme til at staa i til Befolkningen, ogsaa vil vinde ved, at de komme paa fast Lønning. Hvis man sætter Pris paa, at Kapitelstænten dog skulde vedblive at spille nogen Rolle med Hensyn til Præsternes Lønning, vil jeg fremsætte den Tanke, om man ikke kunde gaa tilbage til et Sedtillægsprincip, der dog i saa Fald ikke alene maatte bringes til Anvendelse paa

disse Embedsmænd, men paa alle. Det er ikke umuligt, at man ikke i enhver Henseende handlede aldeles rigtigt ved i 1870 at gaa bort fra dette Princip. Jeg var selv med til at gaa bort fra det, men jeg lod mig navnlig lede af den Betragtning, at det syntes mig inkonsekvent at beholde dette Princip for de civile Embedsmænd, naar man ganske nylig havde undladt at bringe det til Anvendelse ved Fastsættelsen af Lønningerne for de militære Embedsmænd. Kunde man derfor finde paa en delvis Gjenneførelse af dette Princip for alle Embedsmænd, og kunde man derved maaske tillige undgaa de store Ulemper, som følge af de Begjæringer om Lønningstilleg, der nu ikke kunne Andet end fremkomme, men som maaske ikke vilde være fremkomne, hvis man havde beholdt Sædprincippet, vilde jeg anse det heldigt. Skulde her nævnes et Punkt, som kunde gjøre mig særlig betænkelig lige overfor det private Lovforslags Lønningsmaade, da skulde det være den Tanke, om der ikke bagved dette Forslag liggaer en Tiendeafløsning paa saakaldte lempelige Vilkaar, det vil sige uden egentlig fuldstændigt Beberlag. Jeg fremsætter denne Tanke og er kjender, at der kan ligge noget Betænkeligt deri; thi jeg tror rigtignok, at en Tiendeafløsning, der ikke stete mod fuldstændigt Beberlag, saare let vilde komme til at begaa en stor Uret mod alle de Stattendere, som ikke ere Tiendeydere, men jeg tror ikke, at det behøver særlig at frembrages her, da det er klart og indrømmes fra alle Sider, saavidt jeg forstaaer det, at en Tiendeafløsning vil komme, hvad enten man tager den ene eller den anden Lønningsmaade. Den staaer ligesaa vel bagved Regjeringens som bagved det private Forslag, og vi ville ikke kunne undgaa i Fremtiden at komme til at løse dette Spørgsmaal; kun er der den Forskjel, at det lettere vil gaa fra Haanden, naar det private Lovforslag lægges til Grund end i det modsatte Tilfælde, thi det kan ikke negtes, at hvis Regjeringsforslaget lægges til Grund, vi da ville komme til at lave det Hele om igen, saa snart vi komme til en Tiendeafløsning. Jeg har derfor ikke fundet, at der i denne Betragtning kan lægges nogen særlig Betænkelighed, men jeg tror, at man i saa Henseende maa overlade at træffe de rette Bestemmelser til den Lovgivningsmagt, som vil komme til at træffe dem i sin Tid, og at man altsaa kan sige: Den Tid, den Sorg.

Naar jeg skulde sammensætte disse forskellige Betragtninger i en enkelt Udtalelse, da skulde det være den, at den Reform, som Alle ønske af de geistlige Lønningsforhold, og som her foreslaas gennemført paa en dobbelt Maade, efter Regjeringens Forslag bliver halv, men efter det private Forslag bliver hel. (Udbrydelse). Jeg mener, at det kun er en halv Reform, som Regjeringsforslaget byder, men at det private Forslag har det Fortrin foruden forskellige andre Fortrin, at det er en fuldt færdig Reform. Da jeg altid tidligere